

fundusze. europejskie

dla rozwoju Mazowsza

**WYWIAD
Z MARSZAŁEK
JANINĄ EWĄ
ORZEŁOWSKĄ**

**ZDARZYŁO SIĘ KIEDYŚ
NAD WODĄ**

**PARTNERSTWO
W PROJEKCIE**

spis treści

- 3 Słowo wstępne – Wicemarszałek Krzysztof Grzegorz Strzałkowski
- 4 Wywiad z członkiem Zarządu Województwa Mazowieckiego, Janiną Ewą Orzełowską
- 6 Dobre praktyki – Zdarzyło się kiedyś nad wodą
- 8 Partnerstwo w projekcie RPO WM
- 9 Dobre praktyki – Dotacje na słodko
- 10 Dobre praktyki – Dla przyszłych pokoleń – o podtrzymaniu pamięci
- 11 Dobre praktyki – Bezpieczeństwo na wysokim poziomie
- 12 Prawo zamówień publicznych a zasada konkurencyjności
- 14 Dobre praktyki – Autobus żółto-zielony po ulicach mego miasta mknie... czyli rewolucja w trzy lata
- 15 Inicjatywa Jessica – konkurs na Mazowszu
- 16 Dobre praktyki – Dotacje zespolone w szkole
- 17 Dobre praktyki – Sposób na korki
- 18 Dobre praktyki – Zmianom nie ma końca
- 20 fan.mazowia.eu
- 21 Dlaczego nie dostałem dotacji? Z pamiętnika Beneficjenta...
- 22 Komiks
- 23 Fundusze szansą na eksport
Przypomnienie o Konkursie Kreatywnym o RPO WM 2007-2013

czy wiesz, że

Na Mazowszu rośnie ponad jedna trzecia krajowych sadów, a ich produkcja to ponad 40 procent krajowych zbiorów owoców z drzew.

Niepowtarzalnym stylem architektonicznym Mazowsza jest świdermajer, powstały pod koniec XIX wieku. Wzniesione w nim drewniane budynki można obejrzeć w Otwocku Wielkim.

Układ urbanistyczny Góry Kalwarii, założonej w drugiej połowie XVII wieku, nawiązywał do planów średnio-wiecznej Jerozolimy.

www.rpo.mazowia.eu

Redakcja: Ilona Nasiadka, Magdalena Kubacz, Michał Nędział
Współpraca: Natalia Maria Malanowska, Małgorzata Nejfeld, Agata Fitas, Karolina Paulewicz-Bazała, Dorota Szymańska, Jan Kordasiewicz, Rafał Cieślak, Katarzyna Rygałto, Damian Michalak
Projekt, opracowanie graficzne, skład komputerowy, przygotowanie do druku, korekta: DAUNPOL Sp. z o. o.
Wydawca: Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03- 301 Warszawa
Nakład: 7 500 egz.
ISSN: 2082 - 3436
Okładka: „Zdarzyło się kiedyś nad wodą” – Muzeum Wsi Radomskiej

Jeżeli chcecie Państwo otrzymywać bezpłatny egzemplarz biuletynu „Fundusze Europejskie dla rozwoju Mazowsza Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013”, prosimy o wysłanie zgłoszenia na adres punkt_kontaktowy@mazowia.eu

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

Zapraszam do lektury biuletynu „Fundusze europejskie dla rozwoju Mazowsza”. To już trzecie wydanie w tym roku i kolejne, równie ciekawe oraz inspirujące, jak poprzednie publikacje.

Jaką rolę pełni niniejszy biuletyn? Zdecydowanie pełni rolę informacyjną. Jego zadaniem jest przekazanie Państwu w sposób interesujący, a jednocześnie rzeczowy, wiadomości o Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Biuletyn ma istotną wartość w zakresie przekazywania informacji o zrealizowanych zadaniach, a przede wszystkim o zmianach, które coraz wyraźniej widać na terenie Mazowsza. Dobre praktyki wykorzystania funduszy unijnych to nie tylko hasło, to udane i potrzebne projekty, których wszyscy jesteśmy odbiorcami. Przykładem są inwestycje prezentowane w naszym biuletynie. Są to projekty realizowane nie tylko przez jednostki samorządowe, ale również przez instytucje kultury i indywidualnych przedsiębiorców. W tym wydaniu pragnę przybliżyć Państwu kilka interesujących

i wartościowych dla Mazowsza inwestycji.

Zachęcam również do zapoznania się z artykułami merytorycznymi. Poruszone tematy są istotne dla przygotowujących projekty, często kluczowe, a z naszego doświadczenia wynika, że właśnie w tym zakresie projektodawcy mają duże trudności.

Sądzę, że między innymi dzięki biuletynowi „Fundusze europejskie dla rozwoju Mazowsza”, okazuje się, że RPO WM to nie tylko mnóstwo dokumentów i skomplikowane procedury, ale też trochę luzu i zabawy. Serdecznie zapraszam do odwiedzania i współtworzenia nowo powstałego portalu www.fan.mazowia.eu. Jest to strona przygotowana głównie z myślą o młodzieży zainteresowanej zagadnie-

niami Unii Europejskiej. Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych ogłosiła również „Konkurs Kreatywny o RPO WM”. To kolejna inicjatywa skierowana do wszystkich zainteresowanych tematyką funduszy unijnych i tym, co zmienia się wokół nas dzięki wdrażanym projektom.

Życzę Państwu miłej lektury.

Wicemarszałek Krzysztof Grzegorz Strzałkowski

Wywiad z członkiem Zarządu Województwa Mazowieckiego, Janiną Ewą Orzełowską

Pani Marszałek, kolejne umowy o dofinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 są już podpisane. Jak ocenia Pani dotychczas zrealizowane projekty?

Każda inwestycja rekomendowana do podpisania umowy o dofinansowanie to nasz wspólny sukces. Z funduszy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego powstaje dużo ważnych dla Mazowsza projektów. Ostatnio podpisane umowy to kolejne wartościowe przedsięwzięcia. Rozbudowa bazy sportowej, renowacja obiektów kulturalnych, budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej, informatyzacja obiektów użyteczności publicznej to tylko niektóre przykłady inwestycji realizowanych na naszym terenie przy wsparciu Unii Europejskiej. Najbardziej cieszy to, że system ten wspomaga rozwój lokalnych przedsięwzięć i sprawia, że mieszkańcy oddalonych od Warszawy miejsc również widzą, że działania te prowadzone są właśnie dla nich.

W obecnej perspektywie finansowej na lata 2007-2013 liczba złożonych wniosków jest większa i bardziej różnorodna niż w okresie 2004-2006, z czego to wynika?

Polska jest członkiem Unii Europejskiej od 2004 roku, co oznacza, że w tamtym czasie zostaliśmy włączeni w istniejącą perspektywę finansową

2000-2006 niejako na półmetku. Dodatkowo był to pierwszy okres finansowania, z którego korzystaliśmy. Poznawaliśmy wtedy mechanizmy finansowania z funduszy unijnych. Raczkowaliśmy. Teraz potrafimy i chcemy korzystać z tej formy pomocy. Widzimy obszary, w których jest ona niezbędna. I właśnie różnorodność programów operacyjnych jest konsekwencją dostoso-

wywania ich do potrzeb danego regionu. Dzięki temu możemy zaplanować realizację zadań najbardziej potrzebnych w naszym województwie.

Do końca tej perspektywy finansowej pozostało już niewiele czasu. Jednak zainteresowanie wśród potencjalnych beneficjentów ogłaszanych konkursami wciąż jest duże. Niestety naborów jest już coraz mniej...

Taka sytuacja była do przewidzenia. Wraz z końcem tego okresu finansowania jest mniej dostępnych funduszy, a w konsekwencji – ogłaszanych konkursów. Projekty realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego to inwestycje długofalowe, które obok olbrzymich nakładów wymagają również czasu. Bardzo cieszy ogromna liczba wniosków składanych w ramach organizowanych naborów. Świadczy to o dużych potrzebach oraz możliwościach inwestycyjnych nie tylko mazowieckich samorządów, ale również podmiotów prywatnych.

Ostatnio zaproponowali Państwo nowe metody finansowania inwestycji. Chodzi na przykład o Inicjatywę Jessica. Czy

jest zainteresowanie taką formą wsparcia?

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie przeprowadziło badanie ankietowe, z którego wynika, że w województwie mazowieckim jest duże zainteresowanie Inicjatywą Jessica. Zastosowanie instrumentów zwrotnych, takich jak pożyczki, wkłady kapitałowe, gwarancje oraz finansowanie projektów dochodowych pozwalają na realizację celów nie tylko infrastrukturalnych, ale również społecznych i kulturalnych. Zastosowanie Instrumentu Jessica umożliwi również przyciągnięcie dodatkowych zasobów finansowych oraz realizację projektów w partnerstwie publiczno - prywatnym. Już zostały zidentyfikowane obszary rewitalizacji Mazowsza. Mówimy np. o terenach powojennych w województwie mazowieckim – jest to zarówno powszechnie znana Twierdza Modlin, jak też tereny po lotnisku w Mińsku Mazowieckim czy Nowym Mieście nad Pilicą. Także nieznaną perelką północnego Mazowsza, czyli twierdza w Różanie.

Jak zmienia się region siedlecki, Pani rodzinne strony, dzięki funduszom unijnym?

Zmienia się i pięknieje, jak całe Mazowsze. Lokalne samorządy oraz

prywatni przedsiębiorcy bardzo prężnie wykorzystują środki unijne. Miasto Siedlce w podsumowaniu wykorzystania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego w bieżącym roku otrzymało wyróżnienie w kategorii skuteczność. Budowa wewnętrznej obwodnicy miasta, modernizacja budynków i obiektów kulturalnych – Centrum Kultury i Sztuki, Miejskiego Ośrodka Kultury oraz Biblioteki Publicznej czy przebudowa zabytkowego szpitala należą do najlepszych przykładów wykorzystania środków z Unii Europejskiej. Możliwość pozyskania środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego stwarza szansę na realizację niezwykle ważnych inwestycji w każdej dziedzinie, między innymi w infrastrukturze, kulturze, turystyce oraz szczególnie dla mnie ważnej ochronie środowiska. Cieszy mnie bardzo coraz większa świadomość i chęć dbania o środowisko naturalne. W tej dziedzinie niezwykle cenne są działania skierowane na wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, czego najlepszym przykładem jest m.in. projekt „Słoneczne Gminy Wschodniego Mazowsza”. Mam nadzieję, że przyszły okres programowania w latach 2014-2020 oraz nowa perspektywa finansowa będą dla naszego województwa czasem dalszego dynamicznego rozwoju.

Zdarzyło się kiedyś nad wodą

Dzięki funduszom pochodzącym z Unii Europejskiej rozwijać się mogą nie tylko firmy, ale i instytucje kulturalne. Wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 otrzymało Muzeum Wsi Radomskiej, dzięki któremu wśród wiekowych zabytków powstaje między innymi nowoczesny amfiteatr.

Słowo „skansen” pochodzi z języka szwedzkiego i oznacza „szaniec”. Pierwsze muzeum na wolnym powietrzu powstało w 1891 roku na szwedzkiej wyspie Djurgården właśnie w miejscu dawnego szafca. Jego twórcą był Artur Immanuel Hazelius, pracujący dla Nordiska Musset w Sztokholmie. Muzea skansenowskie budowano zazwyczaj w taki sposób, aby tworzyły zespoły powiązanych ze sobą zabytkowych obiektów, ukazujących historię i kulturę danego regionu. Najstarsze skanseny w Polsce pochodzą z początków XX wieku, jednak znaczny wzrost ich liczby przypada na lata 70' XX wieku, gdy zdano sobie sprawę, że postępująca urbanizacja wsi pociąga za sobą niszczenie pozostałości kultury ludowej.

Działania związane z ochroną zabytków prowadzone były również na terenie regionu radomskiego. W latach 60' zaczęto wykupywać i obejmować ochroną ekspozycje dotyczące ludowej kultury regionu. W 1972 roku powstał Społeczny Komitet Budowy Parku Etnograficznego Ziemi Radomskiej, a Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu zostało powołane do życia 31 grudnia 1976 roku na mocy decyzji wojewody radomskiego. Profesor Józef Gajek, opracowujący „Projekt Scenariusza Etnograficznego Parku Ziemi Radomskiej” tak pisał o przyszłym Muzeum: *Muzeum skansenowskie jest zawsze zbliżeniem (...) modelem rzeczywistego obrazu życia, a więc modelem kompleksowym i dynamicznym, którego ekspozycje osadzone są w środowisku podobnym do tego, w którym powstały i żyły.* W 1975 roku, w oparciu o scenariusz profesora Gajka, dr Stefan Rosiński opracował „Etnograficzne

założenia realizacyjne Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu”. Na obszarze liczącym 50 ha miało znajdować się 287 budynków dawnego budownictwa wiejskiego, obiekty sakralne, dwór szlachecki, szkoły i karczmy oraz zespół małomiasteczkowy.

W roku 1977 zestawiono pierwszy zabytkowy obiekt – spichlerz z Wilkowa. Równocześnie na obszarze 1 ha utworzono skansen bartniczo-pszczelarski. Uroczyste otwarcie pierwszych wystaw skansenu nastąpiło 23 czerwca 1980 roku. Datę tę można uznać za oficjalne otwarcie Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu. W 1994 roku na mocy uchwały Rady Miasta Radomia wyłącznie spod pierwotnej lokalizacji Muzeum teren po północnej stronie ul. Szydłowieckiej. W myśl opracowanych w 1976 roku założeń miał się tam znajdować parking, kasy biletowe, kioski z pamiątkami oraz zespół małomiasteczkowy. Jednak poprzez zmniejszenie powierzchni obiektu, musiały powstać nowe założenia etnograficzne oraz

nowa koncepcja architektoniczna. Obecnie skansen zajmuje obszar 32,5 hektara, znajduje się w nim 80 obiektów dawnego budownictwa wiejskiego (chałupy, dwory, kościoły, budynki gospodarcze, kuźnie, wiatraki i młyny wodne). Muzeum posiada też ponad 16 tysięcy eksponatów ruchomych – między innymi kolekcję pojazdów, maszyn rolniczych, uli, narzędzi pszczelarskich, tkanin i sztuki ludowej.

W grudniu 2010 roku Muzeum podpisało umowę z MJWPU o dofinansowanie projektu „Zdarzyło się kiedyś nad wodą – trasa turystyczna w radomskim skansenie”.

nie” w ramach **Działania 6.2 Turystyka.**

W muzeum wybudowanych zostanie 10 nowych obiektów – osiem zabytkowych, przechowywanych do tej pory w magazynach skansenu, nowoczesny amfiteatr z zapleczem wystawienniczo-konferencyjnym oraz pracownia konserwacji zabytków.

Na początku 2011 roku rozpoczęły się prace przygotowawcze do realizacji projektu. Zrobiono drogi dojazdowe, oczyszczono tereny przyszłych placów budów, wyznaczono obrysy budynków. W zadaszonym amfiteatrze znajdzie się miejsce dla blisko 400 widzów, odbywać się tam będą imprezy kulturalno-turystyczne. Scena z widownią budowana jest częściowo na naturalnej skarpie, przez co obiekt doskonale wpisuje się w otaczający krajobraz. Dzięki ukształtowaniu terenu widownia dostępna będzie dla osób niepełnosprawnych zarówno z poziomu korony, jak i sceny.

W pracowni konserwacji zabytków powstanie nowoczesne zaplecze techniczne dla zabytków. Będzie tam pracownia stolarska, konserwatorska, magazyn zbiorów, warsztat, garaże oraz inne pomieszczenia pomocnicze i socjalne.

Specyfiką etnograficznych muzeów na wolnym powietrzu nie jest tworzenie czegoś nowego, a odtwarzanie istniejących w przeszłości realiów. Dzieje się to w sposób wiarygodny tylko wtedy, gdy skansen powstaje na bazie oryginalnych budynków i urządzeń, których niegdyś używano. Dlatego też montaż zabytkowych obiektów,

w odróżnieniu od budowania nowych, wymaga wielokrotnie większej uwagi, a nawet szczególnego rodzaju pasji i cierpliwości, która pozwala osiągnąć efekt w postaci specyficznego klimatu, który przenosi widza w przeszłość. Drewniane obiekty są rozbiierane na mniejsze elementy i odpowiednio numerowane, a na miejscu, w skansenie, odtwarza się je po kawałku, wymieniając tylko mocno zniszczone fragmenty.

Na nową trasę turystyczną będą składały się obiekty pokazujące życie nadrzeczne – chałupa i okólnik z dwiema stodołami, oboro-stajnią i zadaszoną bramą pochodzące z Solca z roku 1860, dwa młyny oraz tartak z Molend datowany na rok 1940. Młyn z Zajączkowa z 1920 roku, który napędzany będzie kołem wodnym, zlokalizowany jest obok stawu. Sposób napędu wymaga powstania specjalnego kanału, dzięki któremu woda ze stawu, po przejściu przez drewniane koło napędowe, wpadnie do pobliskiego koryta rzeki. Dlatego przygotowanie placu budowy nie ogranicza się tylko do obrysu samej bryły, ale także do przygotowania miejsca pod budowle hydrologiczne. Podobnie jest z młynem z Zofiówki z 1912 roku. Młyn ten ma być napędzany turbiną wodną. W związku z tym istnieje konieczność powstania klatki turbinowej oraz kanału, który będzie odprowadzał wodę po jej przejściu przez turbinę. Elementem realizowanego projektu jest również utworzenie nowego zaplecza konserwatorskiego. Rozpoczęto zatem prze-

noszenie eksponatów, które znajdowały się w starym budynku. Po zakończeniu inwestycji powrócą do nowoczesnego magazynu.

Obecnie wszystkie zabytkowe obiekty już są gotowe, zagroda i okólnik czekają na dodatkowe wyposażenie. Na placach budów amfiteatru i budynku konserwatorskiego praca w re, a oddanie tych obiektów planowane jest na koniec bieżącego roku.

Istotnym zadaniem w ramach projektu były też stworzenie portalu internetowego oraz budowa marki Muzeum. Powstanie nowoczesna strona internetowa z informacjami kulturalnymi, wywiadami, blogami muzealników oraz innych twórców kultury i nauki. Stworzono cały system identyfikacji wizualnej – oznakowanie turystyczne, nowe logo, aby promować historię regionu radomskiego.

Historia Muzeum Wsi Radomskiej to ponad trzydzieści lat krzewienia kultury ludowej. Dzięki realizowanemu projektowi działalność Muzeum poszerzy się nie tylko o nowe obiekty, ale też o nowe możliwości.

Działanie 6.2 Turystyka
Tytuł Projektu: „Zdarzyło się kiedyś nad wodą - trasa turystyczna w radomskim skansenie”

Wartość dofinansowania z EFRR:
8 078 394,94 PLN

Całkowita wartość projektu:
20 215 091,75 PLN

Partnerstwo w projekcie RPO WM

Dlaczego projekty realizowane w partnerstwie mają większe szanse na dofinansowanie ze środków europejskich?

Odpowiedź na to pytanie znajdziemy w kryteriach oceny projektów RPO WM. W przypadku wspólnych przedsięwzięć, realizowanych przez co najmniej dwa podmioty, istnieje szansa na uzyskanie z tego tytułu dodatkowych punktów. Punktacją zwiększana jest nie tylko ze względu na fakt zawiazania partnerstwa projektowego, ale także np. szersze oddziaływanie projektu na otoczenie społeczno-gospodarcze, osiągnięcie określonych rezultatów, czy kompleksowe rozwiązywanie zdefiniowanych problemów. Partnerstwo przesądza też często o lepszej koncepcji, wykonalności i trwałości zrealizowanego projektu. Partnerstwa mogą być powoływane zarówno na rzecz realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, jak też innego rodzaju projektów – np. edukacyjnych, promocyjnych, badawczo-rozwojowych, szkoleniowych lub innych związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą danego obszaru.

Prawie wszystkie konkursy ogłaszane w ramach RPO WM przewidują możliwość realizacji projektów w partnerstwie.

Zgodnie z definicją wyrażoną w Szczegółowym Opisie Priorytetów RPO WM, partner to podmiot wymieniony we wniosku o dofinansowanie projektu, uczestniczący w jego realizacji, wnoszący do niego zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne bądź finansowe, realizujący projekt wspólnie z beneficjentem i ewentualnie innymi podmiotami na warunkach określonych w umowie partnerskiej. Ponadto, wszyscy członkowie partnerstwa aplikując o dofinansowanie w ramach konkretnego działania RPO WM, muszą spełniać kryteria beneficjenta.

Oznacza to również, że partnerstwa projektowe mogą być tworzone zarówno przez podmioty publiczne, jak też przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, a także inne podmioty prawa kwalifiku-

jące się do uzyskania dofinansowania w ramach RPO WM. Dokonując wyboru partnera projektowego należy kierować się zatem jego statusem prawnym, zasobami oraz doświadczeniem. Dodatkowo, w przypadku jednostek sektora finansów publicznych, procedura wyboru partnera spoza tego sektora wymaga ogłoszenia otwartego naboru partnerów, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania, zaś jej przebieg unormowany jest w art. 28 a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (u.z.p.p.r.).

Zaznaczenia wymaga fakt, że w przypadku aplikowania o dofinansowanie z funduszy unijnych, zgodnie z przepisami u.z.p.p.r., mianem partnerstwa określane są wyłącznie odrębne, autonomiczne podmioty realizujące wspólnie projekt na podstawie umowy (porozumienia). Nie stanowi zatem partnerstwa odrębny podmiot utworzony przez nie wspólnie (np. stowarzyszenie, związek komunalny, spółka, fundacja etc.). Nic nie stoi natomiast na przeszkodzie, aby tego typu podmiot zawarł partnerstwo z inną instytucją czy organizacją. Podobnie, nie mamy do czynienia z partnerstwem w przypadku podległości organizacyjnej podmiotów, występującej np. w sytuacji gminy i jej jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego. Partnerstwo może być jednak zawiazane pomiędzy jednostką nadzorującą i nadzorowaną pod warunkiem posiadania przez nią osobowości prawnej. Partnerstw projektowych nie można utożsamiać także z partnerstwem publiczno-prywatnym ani też ze zlecaniem lub powierzaniem określonych zadań innym podmiotom. Partnerstwo projektowe zakłada bowiem realizację projektu opartą m.in. o procedurę wyboru partnera określoną w przepisach u.z.p.p.r. oraz wspólne przygotowanie i zarządzanie dofinansowanym przedsięwzięciem.

Warto również wspomnieć, że z partnerstwem wiążą się nie tylko wymierne korzyści, lecz również pewne trudności, szczególnie na etapie zarządzania projektem (np. spory powstałe w trakcie realizacji przedsięwzięcia, ryzyko wycofania się partnera, czy brak konsensusu w podejmowaniu decyzji strategicznych). Zasady funkcjonowania partnerstwa projektowego należy zatem uregulować jeszcze na etapie przygotowania projektu. Jak to zrobić podpowiadają nam m.in. „Reguły zawierania umów partnerskich” opracowane przez MJWPU i dostępne na stronie internetowej www.mazowia.eu.

Wynika z nich, że umowa partnerska powinna określać w szczególności: przedmiot umowy odnoszący się do realizowanego wspólnie projektu; zakres współpracy strony umowy, ze szczególnym uwzględnieniem podziału obowiązków pomiędzy lidera projektu i pozostałych partnerów; sposób zarządzania projektem; zasady finansowania przedsięwzięcia i rozliczania płatności; kwestie własności majątku powstałego w trakcie realizacji projektu; prowadzenie dokumentacji projektowej. Należy także pamiętać, że to lider projektu reprezentuje partnerstwo na zewnątrz, podpisuje umowę o dofinansowanie i ponosi odpowiedzialność za przygotowanie i rozliczenie projektu oraz z tytułu obowiązków związanych m.in. z informacją, promocją, kontrolą. Z tego względu tę funkcję powinien pełnić podmiot doświadczony w zarządzaniu projektami współfinansowanymi ze środków europejskich.

Z projektami partnerskimi realizowanymi na terenie województwa mazowieckiego można zapoznać się m.in. na stronie internetowej www.mazowia.eu, zakładka: „Mapa projektów RPO WM”. Zapraszamy Państwa do konsultacji w Punktach Informacyjnych oraz zachęcamy do przygotowywania i realizacji projektów partnerskich.

Dotacje na słodko

W czym tkwi potencjał firm rodzinnych? W doświadczeniu przekazywanym z pokolenia na pokolenie i zaufaniu. Tak działa pewien zakład cukierniczo – ciastkarski niedaleko Ostrołęki, będący częścią grupy trzech spółek tworzonej przez rodziców i synów. Zatem pozyskane dotacje to nie tylko inwestycja w jedno przedsiębiorstwo, to wsparcie dla trzech firm, które tak jak swoje rodzinne tradycje mogą kontynuować wspólną pasję również w biznesie.

Cukiernia-Piekarnia Romanowski to zakład z historią, która rozpoczęła się w 1969 roku. Senior rodu Romanowskich otworzył wtedy w Goworowie lodziarnię, która skupiała okolicznych mieszkańców, szczególnie w niedzielne popołudnia. Była też początkiem rodzinnego biznesu.

Z biegiem lat zakład cukierniczo – ciastkarski rozrastał się i rozwijał. Wymagał doinwestowania i wprowadzenia nowych rozwiązań. Informację o możliwości starania się o dotację właściciel firmy usłyszał podczas targów branżowych. Złożył wniosek o dofinansowanie w ramach **Działania I.5 Rozwój przedsiębiorczości** i w 2009 roku podpisał umowę o dofinansowanie. Przedmiotem inwestycji była budowa zakładu piekarniczego w miejscowości Wólka Brzezińska. Duża hala produkcyjna wraz z wyposażeniem została zaprojektowana w taki sposób, by zapewnić możliwość łatwej rozbudowy wraz z rosnącym zapotrzebowaniem zakładu na pracowników oraz miejsca na kolejne linie produkcyjne. W ramach projektu przygotowano również powierzchnię magazynową.

Projektem objęty był też zakup sprzętu: maszyny do wykrawania ciastek, maszyny mieszającej 150 kg surowego ciasta, i kolejnej – wałkującej. Zakupiono dwa specjalistyczne piece gazowe, które ułatwiają proces pieczenia i mieszczą około 60 blach pełnych ciastek. System maszyn jest sterowany elektronicznie - można zaprogramować włączenie maszyn, czas pieczenia, odparowywania oraz wyłączenie. Działa też linia produkcyjna do oblewania ciastek czekoladą.

- *Wszystko jest sterowane: układa się ciasteczka, a maszyna rozgrzewa czekoladę, miesza, wylewa, tworzy wzorek. Potrzebna jest tylko osoba do wykładania ciastek i druga do ich pakowania. Nie znaczy to jednak, że dążymy do pełnej mechanicz-*

ji produkcji! Wielkie maszyny piekarnicze mają jedną wadę – wszystkie produkty są takie same z wyglądu. Zaletą naszej Cukierni jest to, że nasze wypieki są tradycyjne, nie wyglądające idealnie, ale za to są smaczne i doceniane przez klientów – opowiada właściciel, pan Jacek Romanowski.

Wsparcie w ramach **Działania I.5 Rozwój przedsiębiorczości** pozwoliło rozbudować i doposażyć firmę cukierniczo – ciastkarską. Zakład produkuje dziennie około 3 ton ciastek, a w sezonie letnim również 300 kg lodów. Obecnie zatrudnionych jest 90 osób. Praca rozpoczyna się w nocy, a rano świeży towar trafia do 16 sklepów firmowych, dwóch Cukieterii i hurtowni. Tradycyjnym wyrobem są tak zwane ciastka maszynkowe – jeszcze z czasów, gdy były kręcone ręcznie, przez maszynkę. Podobnie stefanki, rolady, tradycyjne babki – te wypieki skutecznie bronią się na rynku. - *Gdyby nie dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, dochodzenie do obecnego stanu poziomu technologicznego trwałoby pewnie około 10 lat – podkreśla pan Romanowski.*

Rodzice pana Romanowskiego również skorzystali z wiedzy zdobytej przez syna i uzyskali dofinansowanie z **Działania I.5** na rozwój swojej piekarni w centrum Wólki Brzezińskiej, ale to już zupełnie inna historia...

Działanie I.5 Rozwój przedsiębiorczości
Tytuł Projektu: „Wzrost potencjału i innowacyjności przedsiębiorstwa Cukiernia – Piekarnia Jacek Romanowski poprzez stworzenie własnych mocy produkcyjnych oraz wprowadzenie na rynek nowych wyrobów: ciastkarskich, cukierniczych i lodziarskich”

Wartość dofinansowania z EFRR:
1 993 871,88 PLN
Całkowita wartość projektu:
4 769 654,31 PLN

Dla przyszłych pokoleń – o podtrzymaniu pamięci

26 maja 1831 roku pod Ostrołęką starły się wojska polskie i rosyjskie. Oddziały polskie, dowodzone przez generała Skrzyneckiego, liczyły 30 000 żołnierzy wspieranych przez 74 działa. Stanęły naprzeciw wojsk feldmarszałka Iwana Dybicza w sile 35 000 żołnierzy i 148 dział.

Według raportów zginęło wtedy ponad 1800 polskich żołnierzy, w tym 11 wyższych oficerów, rannych zostało prawie 3000 osób. W Ostrołęce jest wiele miejsc upamiętniających to wydarzenie oraz poległych żołnierzy. Jednak największym, bardzo majestatycznym i unikatowym jest pomnik-mauzoleum autorstwa Borysa Zinserlinga i Romualda Zerycha.

22 marca 1930 roku, na rok przed setną rocznicą bitwy pod Ostrołęką, ogłoszono zwycięzców konkursu na projekt mauzoleum. Budowla stanąć miała na wale fortu ziemnego, wybudowanego przez carskie władze pod koniec XIX wieku. Projekt utrzymany został w stylu lat międzywojennych. Większość ówczesnych pomników powstawała ze zbrojonego betonu, miały schody, tarasy, a architekturę uzupełniały rzeźby i płaskorzeźby. Mauzoleum to jeden z niewielu zachowanych przykładów kubaturowych budynków i jedyny w Polsce obiekt wzniesiony dla uczczenia poległych w bitwach 1831 roku.

Aby zebrać pieniądze na jego budowę, stworzono społeczny komitet i sprzedawano „cegiełki”. Przez lata mieszkańcy okolic odnajdywali szczątki poległych w bitwie i 26 maja 1931 roku w mauzoleum umieszczono trumnę z ich prochami, spoczywającymi dotychczas w kaplicy na cmentarzu w Ostrołęce. Budynek był jeszcze w budowie, a prace nad nim przerwała II wojna światowa, w czasie której stał się między innymi tarczą strzelniczą dla radzieckiej artylerii. Odnowiono go gruntownie w latach pięćdziesiątych XX wieku. W czasach PRL nie pełnił jednak swojej memoratywnej funkcji – na froncie budynku, zastępując krzyż, wieszano ekran, na którym wyświetlano filmy w ramach „kina na świeżym powietrzu”, a przed nim – wystawiano scenę, na której odbywały się koncerty i miejskie potańcówki. Z biegiem lat budynek niszczał, stając się ofiarą zarówno naturalnego działania przyrody, jak i wan-

dali. Schowane za zaroślami, zaniedbane, niedostępny za bramą był „niczyją sprawą”. W latach osiemdziesiątych XX wieku przeniesiono szczątki żołnierzy do kaplicy cmentarnej. Dopiero w XXI wieku sytuacja grobowca diametralnie się zmieniła.

W 2008 roku Muzeum Kultury Kurpiowskiej złożyło projekt „**Ponarwie – konserwacja i rewitalizacja fortu ziemnego i pomnika-mauzoleum poległych w bitwie pod Ostrołęką 26 maja 1831 roku**” w ramach **Działania 6.1 Kultura**. W 2009 roku projekt został zakwalifikowany do dofinansowania. Pozostał jeszcze jeden warunek – sporządzenie niezbędnej dokumentacji. W zaledwie pięć miesięcy obiekt został gruntownie przebadany i zinwentaryzowany, wydano ocenę stanu technicznego budowli i przeprowadzono specjalistyczne badania – ekspertyzy mykologiczne, badania georadarowe i archeologiczne. Teren, na którym znajduje się fort, jest wpisany do rejestru zabytków, więc trzeba było też przeprowadzić badania historyczne i terenowe, projekt oczyszczenia fosy, a także inwentaryzację i waloryzację „zieleni”, gdyż fort był gęsto zadrzewiony.

Dzięki tak szczegółowym badaniom można było uratować niektóre elementy pierwotnej konstrukcji, widoczne głównie przy wejściu na ekspozycję na poziomie „-1”. Trzeba było jednak dostosować ją do wymagań nieznanymi budowniczym międzywojnia – pojawiła się między innymi winda dla osób niepełnosprawnych.

W pomniku-mauzoleum znajduje się

krypta, w której spoczywają szczątki poległych 26 maja 1831 roku żołnierzy. Zgodnie z tradycją, takie groby obchodzi się dookoła, aby oddać należny hołd prochom – aby obejrzeć wystawę, trzeba przejść na tył budynku. Obrazy, wizualizacje i animacje pokazujące historię fortyfikacji w Ostrołęce, przebieg bitwy oraz dzieje pomnika-mauzoleum, czyli „przeszłość opisana za pomocą technik przyszłości”, mogą zaintrygować nawet osoby niezainteresowane historią.

Pomnik-mauzoleum wraz z otaczającym go terenem stał się ważnym obiektem na mapie miasta. Jest nie tylko ciekawym produktem turystycznym, ale także miejscem, w którym kolejne pokolenia Polaków będą uczyły się historii i patriotyzmu.

Działanie 6.1 Kultura

Tytuł Projektu: „Ponarwie – konserwacja i rewitalizacja fortu ziemnego i pomnika-mauzoleum poległych w bitwie pod Ostrołęką 26 maja 1831 roku”

Wartość dofinansowania z EFRR:

5 273 008,41 PLN

Całkowita wartość projektu:

7 901 365,79 PLN

Bezpieczeństwo na wysokim poziomie

W miejscowości Czernice Borowe projekt „Zapewnienie bezpieczeństwa w czasie klęsk żywiołowych i miejscowych zagrożeń technologicznych na terenie gmin Czernice Borowe, Krzynowłoga Mała” jest realizowany w ramach Działania 4.4 Ochrona przyrody, zagrożenia, systemy monitoringu RPO WM 2007 – 2013.

Największym zagrożeniem dla mieszkańców gminy Czernice Borowe są lokalne podtopienia. Większość ziemi w okolicy to ciężkie gleby gliniaste i ilt, które trudno przepuszczają wodę, przez co podczas roztopów przepływająca przez teren gminy rzeka Węgiełka nie jest w stanie odebrać nadmiaru wody. Do nowo wybudowanych zbiorników retencyjnych, które są przedmiotem projektu, prowadzi ją system rowów melioracyjnych.

Zbiornik retencyjny to sztucznie stworzone jezioro lub staw. Zbiorniki takie mogą spełniać funkcje energetyczne (spiętrzanie wody i budowa elektrowni przy wypływie), zaopatrzenia w wodę (jak na przykład Zalew Zegrzyński, który jest magazynem wody pitnej dla Warszawy), rekreacyjne lub przeciwpowodziowe. W gminie Czernice Borowe powiększono i pogłębiono dwa istniejące już stawy. W miejscowości Jastrzębiec funkcjonuje już zbiornik o średniej głębokości dwóch metrów i powierzchni niecałego hektara. Mieszkańcy Jastrzębca zadbałi o zarybienie stawu i spędzają tam chwile wolne od pracy. W Obrębcu zbiornik jest dopiero budowany – będzie miał podobną głębokość i powierzchnię, a powstaje w okolicy terenów rekreacyjnych, więc również prawdopodobnie zbieranie nadmiaru wody nie będzie jego jedyną funkcją.

Kolejną inwestycją w ochronę przeciwpowodziową, realizowaną przez gminę Czernice Borowe w ramach pozyskanej dotacji z funduszy RPO WM 2007-2013, stanowi zakup trzech nowych wołów dla Ochotniczej Straży Pożarnej – dwa wozy trafiły do miejscowości Czernice Borowe i Rostkowo, a trzeci – do współpracującej z Czernicami w tym projekcie gminy Krzynowłoga Mała. Są to nowoczesne pojazdy z napędem 4x4, sześciuosobową kabiną i pełnym wyposażeniem pomocnym zarówno w ratownictwie drogowym, przeciwpożarowym, jak i w działaniach przeciwpowodziowych. Na szczęście na terenie gminy Czernice Borowe pożary zdarzają się rzadko (ze słów Komendanta OSP wynika, że około 1-2 rocznie), ale często mają miejsce wypadki do wypadków drogowych. Dlatego wozy mają nie tylko autopompy, zraszacze i zbiorniki na wodę o pojemności 2600 litrów, ale także maszty oświetleniowe, agregaty prądotwórcze, sprzęt sanitarny, środki chemiczne do neutralizacji paliwa i oleju oraz urządzenia do cięcia blach i wydobywania poszkodowanych z wraków samochodów.

W gminie Krzynowłoga Mała, sąsiadującej z Czernicami, również największym zagrożeniem są sytuacje powodziowe oraz wypadki na drogach. Trzy pojazdy współpracujących OSP będą mogły zabezpieczać ich tereny i wspomagać pracę Państwowej

Straży Pożarnej, gdyż w przypadku powodzi lub wielkich karamboli granice gmin przestają mieć znaczenie.

Ochotnicza Straż Pożarna jest organizacją społeczną, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, składającą się z ochotników. Współdziała z Państwową Strażą Pożarną (PSP). W przypadku gminy Czernice Borowe, najbliższa jednostka PSP znajduje się w Przasnyszu. W obecnym systemie wzywania pomocy, gdy na terenie gminy wykonywany jest telefon alarmowy, połączenie trafia właśnie do Przasnysza, a stamtąd wiadomiana jest miejscowa jednostka OSP – w Krzynowłodze Małej, Czernicach Borowych lub w Rostkowie. System ten działa szybko i sprawnie. Nowoczesne wozy, wyposażone zgodnie z zamówieniem OSP, są gotowe pospieszyć na ratunek w każdym przypadku. Mieszkańcom gminy Czernice Borowe należy jednak życzyć, aby ich świetnie wyposażone jednostki były jak najrzadziej potrzebne.

Działanie 4.4 Ochrona przyrody, zagrożenia, systemy monitoringu
Tytuł Projektu: „Zapewnienie bezpieczeństwa w czasie klęsk żywiołowych i miejscowych zagrożeń technologicznych na terenie gmin Czernice Borowe, Krzynowłoga Mała
Wartość dofinansowania z EFRR:
3 056 324,67 PLN
Całkowita wartość projektu: 3 605 676,08 PLN

Prawo zamówień publicznych a zasada konkurencyjności

Zasada zachowania uczciwej konkurencji jest kluczową z zasad rządzących procedurą udzielania zamówień publicznych. Zgodnie z przepisem art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.) (dalej: PZP) zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Działania zamawiających nie mogą prowadzić do uprzywilejowania konkretnego podmiotu, a wszyscy wykonawcy powinni być oceniani na podstawie tych samych warunków i kryteriów. Do zasady uczciwej konkurencji odwołuje się również art. 29 ust. 2 PZP, zgodnie z którym opisu przedmiotu zamówienia nie wolno dokonywać w sposób, który utrudniałby uczciwą konkurencję. Opis przedmiotu zamówienia publicznego powinien być sporządzony w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, tak aby postanowienia dokumentacji przetargowej były jednakowo rozumiane przez wszystkich wykonawców.

Wykonawcy nie mogą ponosić negatywnych konsekwencji w związku z niezastosowaniem się do niejasnych, niedookreślonych czy niekompletnych postanowień dokumentacji przetargowej, a wszelkie wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie winny być rozstrzygane na korzyść wykonawców. Do stwierdzenia nieprawidłowości w opisie przedmiotu zamówienia, a tym samym sprzeczności z prawem, wystarczy jedynie zaistnienie możliwości utrudniania uczciwej konkurencji poprzez zastosowanie określonych zapisów w specyfikacji, niekoniecznie zaś realnego uniemożliwienia takiej konkurencji.

Wykazanie możliwości naruszenia uczciwej konkurencji nie może ograniczyć się

do twierdzeń wykonawcy, przesuwając w ten sposób cały ciężar dowodzenia wyłącznie na zamawiającego, przy założeniu, iż jeśli nie udowodni on tezy przeciwniej, należy uznać daną okoliczność za wystarczająco wykazaną. Należy jednak podkreślić, że zapewnienia zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców przy opisie przedmiotu zamówienia nie można utożsamiać z obowiązkiem dopuszczenia do udziału w postępowaniu wszystkich wykonawców działających w danym segmencie rynku.

Uprawnieniem zamawiającego i jego suwerenną decyzją jest identyfikacja własnych potrzeb i takie określenie wymagań, aby zamówienie zostało zrealizowane w sposób należyty. Naruszenie zasady uczciwej konkurencji może nastąpić na każdym etapie przygotowania i prowadzenia postępowania. Obowiązek równego traktowania oznacza również, by wszystkie wymagania, które zamawiający bierze pod uwagę na etapie badania oraz oceny złożonych ofert, były znane wykonawcom w chwili przygotowywania ofert. Zamawiający nie jest uprawniony, aby na etapie badania i oceny ofert nadawać postanowieniom specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w tym opisowi oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, inne niż pierwotnie ustalone znaczenie. Nie jest dopuszczalne także w toku badania ofert doprecyzowywanie przez zamawiającego postanowień specyfikacji oraz formułowanie dodatkowych wymagań. Zasada zapewnienia uczciwej konkurencji została wielokrotnie zdefiniowana w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej.

Poprzez regułę określoną w art. 7 ust. 1 PZP należy rozumieć traktowanie podmiotów ubiegających się o zamówienie publiczne przez zaniechanie m.in. wskazania warunków lub kryteriów preferujących niektóre podmioty. Jednocześnie,

zdaniem Krajowej Izby Odwoławczej, art. 7 ust. PZP nie może stanowić samodzielnej podstawy zarzutów odwołania, a zawsze powinien odnosić się do czynności lub zaniechania wynikającego z przepisów ustawy PZP. Naruszenie zasad uczciwej konkurencji następuje zawsze wtedy, gdy zamawiający delimituje udział określonych podmiotów w udziale w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego niezgodnie z przepisami ustawy PZP.

W sytuacji, gdy z góry wiadomym jest, że wymagania postawione przez zamawiającego może spełnić konkretny wyrób tylko jednego wykonawcy, nie można mówić o zapewnieniu konkurencji. Za nieuprawnione zatem należy uznać zawężenie kręgu wykonawców poprzez określenie warunków udziału w postępowaniu nieproporcjonalnych do przedmiotu zamówienia, co eliminuje dostęp do zamówienia podmiotom, które w rzeczywistości byłby w stanie należycie je realizować lub wskazanie wąskiej grupy produktów lub usług, nieuzasadnionych celem udzielania zamówienia.

Zgodnie z poglądami Krajowej Izby Odwoławczej, sposób dokonywania oceny spełniania warunków udziału powinien być adekwatny do przedmiotu zamówienia, dlatego też punktem odniesienia dla zamawiającego powinien być przedmiot zamówienia oraz jego wartość. Wprowadzenie opisu sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału nieadekwatnego do wielkości przedmiotu zamówienia może doprowadzić do wyeliminowania wykonawców niespełniających warunku wiedzy i doświadczenia, którzy *de facto* byłiby w stanie zrealizować przedmiotowe zamówienie.

Opis sposobu spełniania warunków udziału w postępowaniu nie może być dokonany ponad uzasadnione potrzeby zamawiającego związane z przedmiotem zamówienia i powinien być w stosunku

do niego proporcjonalny. W ramach opisu sposobu dokonania oceny spełniania warunków na podstawie art. 22 ust. 4 PZP, Zamawiający zobowiązany jest określić poziom, od którego uzna doświadczenie wykonawcy za wystarczające do prawidłowego wykonania zamówienia.

Zdaniem Urzędu Zamówień Publicznych zasada równego traktowania ubiegających się o zamówienie oznacza, że bez wpływu na dokonany wybór powinien pozostać status prawny wykonawcy. Równe prawa służą zatem wszystkim wykonawcom: przedsiębiorstwom kupieckim, spółkom osobowym i kapitałowym, spółdzielniom, przedsiębiorstwom państwowym, oddziałom przedsiębiorstw zagranicznych itp. Żaden wykonawca nie powinien być również gorzej traktowany niż inni wykonawcy z tego tytułu, że prowadzi działalność krócej niż inni wykonawcy. Ponadto należy stwierdzić, że Zamawiający, określając termin na uzupełnienie dokumentów/oświadczeń, nie może kierować się interesem, sytuacją każdego wykonawcy z osobna, gdyż właśnie takie zachowanie prowadziłoby do naruszenia zasady wyrażonej w art. 7 ust. 1 PZP.

Aby zachować bezstronność i obiektywizm podczas oceniania ofert wykonawców, przepis art. 17 PZP obliuguje wyłącznie osoby wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia m.in. tych, które ubiegają się o udzielenie zamówienia, przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia lub pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób.

Ocena wpływu na utrudnienie uczciwej konkurencji udziału w postępowaniu wykonawcy lub osób, które brały udział w przygotowaniu postępowania musi być dokonywana w okolicznościach konkretnej sprawy. Jeżeli wiedza zdobyta w wyniku uczestnictwa w czynnościach związanych z przygotowaniem postępowania daje przewagę wykonawcy nad pozosta-

łymi uczestnikami postępowania, przez co ma on możliwość przygotowania oferty na lepszych warunkach, udział takiego wykonawcy będzie mógł być oceniony, jako naruszający zasady uczciwej konkurencji. Nie bez znaczenia dla ustalenia wystąpienia naruszenia konkurencji pozostaje zakres informacji pozyskanych przez wykonawcę, jak również charakter przedmiotu zamówienia.

Zasada zapewnienia uczciwej konkurencji znajduje również swe odzwierciedlenie w ustawodawstwie unijnym. Zgodnie z art. 2 i dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi instytucje zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty. Z europejskiego prawa pierwotnego wynika ponadto, że naczelnymi zasadami udzielania zamówień publicznych jest zasada swobodnego przepływu towarów, swobodnego świadczenia usług, swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz zakaz dyskryminacji ze względu na narodowość i zakaz utrudniania konkurencji.

Za naruszenie zasad uczciwej konkurencji należy uznać nieuprawnione ograniczenie dostępu do ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego podmiotom z innych państw członkowskich UE, które może polegać m.in. na dzieleniu zamó-

wienia na części celem pominięcia publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, lub wyznaczenie siedziby wykonawcy w określonej odległości od siedziby zamawiającego.

Również ustawa PZP nie przewiduje co do zasady możliwości stosowania tzw. preferencji lokalnych lub też preferencji regionalnych.

Naruszenie zasad uczciwej konkurencji jest jednym z najczęstszych, a zarazem najpoważniejszych uchybień przepisom z zakresu zamówień publicznych wykrywanych podczas audytów zamówień współfinansowanych ze środków europejskich przeprowadzanych przez Komisję Europejską. Również instytucje krajowe, kontrolujące zamówienia udzielane w ramach programów operacyjnych, zwracają szczególną uwagę na postanowienia dokumentacji przetargowych.

Dokument stosowany przez instytucje wdrażające projekty unijne pn. „Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE” (tzw. „Taryfikator”) przewiduje nałożenie korekty finansowej w wysokości od 5% do 25% za naruszenie art. 7 ust. 1 PZP, poprzez określenie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnia równego traktowania wykonawców.

Autobus żółto-zielony po ulicach mego miasta mknie... czyli rewolucja w trzy lata

Miejski Zakład Komunikacji w Ostrołęce to jednostka z ponad trzydziestoletnią historią. Do niedawna historyczne były również obiekty oraz tabor, który służył mieszkańcom Ostrołęki i okolic. Dzięki dofinansowaniu z RPO WM nadszedł czas na zmiany.

W październiku 2010 roku MZK podpisał umowę o dofinansowanie w ramach **Działania 5.1 Komunikacja miejska**. Ostatnia inwestycja planowana jest na rok 2013. To bardzo szeroko zakrojony plan – dzięki możliwościom, jakie otworzyły się przed MZK, z podpadającego zakładu budżetowego stworzono nowoczesną spółkę świadczącą usługi na najwyższym poziomie.

Projekt powstał w 2009 roku. Średni wiek pojazdów MZK wynosił wtedy 17 lat, rozpoczęto zatem od wymiany taboru. Do września 2012 roku zakupiono sześć nowych autobusów – niskopodłogowych, klimatyzowanych i monitorowanych. Dwa kolejne dotarły do Ostrołęki w październiku, a dwa ostatnie – do końca pierwszego kwartału przyszłego roku.

Kolejną ważną potrzebą była inwestycja w nieruchomości. Budynek MZA pochodzi z lat 50'tych ubiegłego wieku.

– Okna były pozabijane gwoździami, a zimą temperatura w środku nie przekraczała 10 stopni. Teraz, po modernizacji, w odnowionym biurówcu i w stacji obsługi naprawiono dach, ocieplono elewację i wymieniono system centralnego ogrzewania. Wyraźnie widać, że poprawiło się samopoczucie pracowników. Przygotowujemy się do złożenia drugiego wniosku i szykujemy dokumentację na remont wnętrza budynku. Jeśli uda nam się przeprowadzić

jeszcze jeden projekt, stworzymy nowoczesne wnętrza na miarę XXI wieku – opowiada prezes MZK, pan Ryszard Chrostowski.

Zaplanowano też budowę 45 nowoczesnych wiat przystankowych, z czego zrealizowano już 35. Kolejne dziesięć pojawi się w mieście do końca pierwszego półrocza przyszłego roku – przetarg jest już rozstrzygnięty, lecz każdą inwestycję przeprowadza się w MZK stopniowo. Ze względu na ogrom zmian zachodzących w ostrołęckiej komunikacji, każda z nich jest sporym obciążeniem finansowym.

Zakupiono również komputery. Inwestycja była powiązana z nowym systemem opłat za przejazdy – biletem elektronicznym (używamy w elektronicznych kasownikach). Można go „nabić” w jednym z dwóch punktów MZK, wprowadzana jest także możliwość programowania tego biletu u kierowców. Będzie też dodatkowa usługa płatności przez telefon komórkowy. Firma dąży do całkowitej eliminacji biletów papierowych do końca 2013 roku, ale każdy z kierowców posiada kasę fiskalną i za przejazd można zapłacić w autobusie. Częścią systemu komputerowego są też głosowe zapowiedzi przystanków w autobusach oraz montaż tablic wyświetlających informacje o nadjeżdżających autobusach.

Z tablicami związana jest jeszcze jedna innowacja – w porozumieniu z ostrołęckim Związkiem Niewidomych powstał system ułatwiający osobom niewidzącym i niewidomym poruszanie się po mieście. W pierwszej fazie programu 60 osób otrzyma piloty, dzięki którym będą mogły usłyszeć, jaki autobus nadjeżdża oraz odsłuchać komunikat w pojeździe.

Kolejną inwestycją będzie monitoring na placu przy siedzibie MZK – trwa przebu-

dowa wjazdów, z bramami otwieranymi pilotem, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa. Trwa też budowa myjni spełniającej wszystkie wymogi ochrony środowiska. Jako zwieńczenie projektu zostanie rozpisany przetarg na utwardzenie placu manewrowego.

– Firma zdecydowanie zmienia wizerunek – jest profesjonalna, nowoczesna i ekologiczna – mówi pan Chrostowski. – Zwiększa się komfort podróżowania. Robimy wszystko dla bezpieczeństwa pasażerów. MZK obsługuje obszar miasta, a także linie podmiejskie w gminach Olszewo-Borki, Rzekuń i Lelic.

– Trzeba to wszystko dopracować, a nie jest to proste. Nie wystarczy złożyć projektu, w którym zapiszemy „30 autobusów”. Trzeba to rozplanować – czy będą środki na wymianę, amortyzację kosztów, remont taboru – podkreśla pan prezes. – Z pomocą dofinansowania przeprowadziliśmy rewolucję w trzy lata. Od początku mówiłem, że zakład musi być „topowy”, z przyszłością, a nie do likwidacji – stąd inwestycje. Każda jednak pociąga za sobą sznurerek kosztów. Mamy też nadzieję, że uda nam się zdobyć następne dofinansowanie, między innymi na kolejne tablice, piloty, a także przebudowę stacji diagnostycznej. Cała dokumentacja jest już przygotowana, czekamy tylko na sygnał, że można składać wnioski.

Działanie 5.1 Komunikacja miejska
Tytuł Projektu „Podniesienie standardu usług transportu publicznego, świadczonych przez Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. w Ostrołęce poprzez kompleksowe działania inwestycyjne”
Wartość dofinansowania z EFRR:
7 713 635,35 PLN
Całkowita wartość projektu:
14 965 786,96 PLN

Inicjatywa Jessica – konkurs na Mazowszu

Od 26 września 2012 r. można składać wnioski o dofinansowanie w ramach Inicjatywy Jessica w Województwie Mazowieckim, przeznaczonej na wsparcie inwestycyjne projektów realizowanych na obszarach miejskich poprzez zastosowanie mechanizmu preferencyjnych pożyczek. Rolę Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich pełnić będzie Bank Gospodarstwa Krajowego, który na rzecz tego projektu współpracuje z dwiema specjalistycznymi instytucjami – Agencją Rozwoju Mazowsza oraz Mazowiecką Agencją Energetyczną Sp. z o.o.

W ramach Inicjatywy Jessica na Mazowszu zostanie rozdysponowanych około 155 mln PLN, poprzez umiejscowienie ich w trzech działaniach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. Jest to znacząca kwota, która poprzez mechanizm pożyczkowy pozwoli na jej efektywne wykorzystanie. Wsparcie będzie udzielane w ramach:

- 1) **Działania 1.6 „Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu regionalnym”**, w ramach którego przeznaczono kwotę w wysokości ok. 23 mln PLN. Finansowanie zostanie przeznaczone na realizację projektów mających na celu tworzenie i rozwój klastrów o charakterze regionalnym, a także ich działania promocyjne, doradcze i wdrożeniowe.
- 2) **Działania 4.3 „Ochrona powietrza, energetyka”** – do rozdysponowania będzie suma ok. 66 mln PLN przeznaczonych na następujące przedsięwzięcia:
  - a) inwestycje w odnawialne źródła energii,
  - b) budowa, rozbudowa i modernizacja lokalnej i regionalnej infrastruktury przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej,
  - c) infrastruktura związana z przesyłem i dystrybucją gazu ziemnego,
  - d) osiągnięcie efektywności energetycznej poprzez budowę oraz modernizację systemów ciepłowniczych, a także termomodernizację budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów

na energooszczędne.

- 3) **Działania 5.2 „Rewitalizacja miast”**, które umożliwi finansowanie projektów poprzez wykorzystanie kwoty ok. 66 mln PLN. W tym przypadku będzie to najszerza grupa projektów ukierunkowana przede wszystkim na odnowę obszarów miejskich. Wśród finansowanych przedsięwzięć należy wymienić:
  - a) renowację budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym,
  - b) adaptację, przebudowę lub remonty budynków oraz przestrzeni użyteczności publicznej na cele edukacyjno – społeczne,
  - c) rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej związanej z zagospodarowaniem obszarów miejskich, również powojaskowych i poprzemysłowych,
  - d) porządkowanie przestrzeni miejskiej poprzez remonty lub przebudowę placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, małej architektury, miejsc rekreacji oraz terenów zielonych,
  - e) tworzenie stref bezpieczeństwa,
  - f) poprawę funkcjonalności ruchu publicznego, modernizacja ulic oraz komunalnych dróg osiedlowych,
  - g) w ograniczonym zakresie infrastrukturę mieszkalnictwa.

zarówno sektor publiczny, jak i prywatny) i można liczyć na pewno na wiele interesujących projektów, których podstawową cechą jest posiadanie odpowiedniego czynnika społecznego, ale także generowanie dostatecznego dochodu do spłacania zaciągniętego zobowiązania. Nabór wniosków ma charakter otwarty, a więc wszyscy zainteresowani otrzymaniem preferencyjnej pożyczki powinni skoncentrować się na przygotowaniu odpowiedniej dokumentacji aplikacyjnej i jak najszybciej złożyć wniosek o dofinansowanie.

Regulamin konkursu dostępny jest na stronie www.jessica.mazovia.pl i www.bgk.com.pl/jessica

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze Środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz przez budżet państwa w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013

Katalog beneficjentów Inicjatywy Jessica jest bardzo szeroki (o dofinansowanie może ubiegać się

www.jessica.mazovia.pl

www.bgk.com.pl/jessica

Dotacje zespolone w szkle

Multi-beneficjent

Jak przebiega rozwój przedsiębiorstwa, które nie boi się wyzwań? Odpowiedź jest jedna – systematycznie i skutecznie. W taki sposób działa Spółka Euroglas, która dzięki pozyskanym dotacjom konsekwentnie realizuje założone cele.

W ofercie Euroglasu znajdują się zarówno lustra, półprodukty do budowy mebli, szyby, które po zespoleniu tworzą okna, części składowe szklarni, oszklenie pociągów (okna i przeszklone drzwi w nowoczesnych wagonach), a także szkło ozdobne – z nadrukami, laminowane, z kolorową folią, piaskowane, wytapiane w technice fusingu (zlewające się ze sobą różnokolorowe kawałki), wycinane we wzory i gięte.

Firma ma już doświadczenie z pozyskiwaniem dotacji, ponieważ budynek i pierwsze linie produkcyjne powstały z pieniędzy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Kolejne etapy rozwoju firmy finansowane były już z dotacji w ramach **Działania I.5 Rozwój przedsiębiorczości**.

Spółka Euroglas swoimi korzeniami sięga samego początku XXI wieku. – w 2000 roku pod Wrocławiem działał zakład rzemieślniczy. W 2002 roku jego właściciel postanowił rozszerzyć działalność – atrakcyjnym miejscem pod szeroko zakrojoną inwestycję okazał się Grodzisk Mazowiecki położony niecałe 40 km od centrum Warszawy. W grudniu 2008 roku budynek wraz z halą produkcyjną pomyślnie przeszedł wszystkie testy, a firma oficjalnie zaczęła działalność na początku 2009 roku.

Euroglas zaczyna od produkcji wyspecjalizowanej pod przemysł meblowy. Strategia rozwoju firmy była dokładnie zaplanowana, a kryzys branży meblowej nie spowolnił jej rozwoju. Dosprzętowanie dzięki unijnym dotacjom pozwoliło zdywersyfikować produkcję i rozwinąć szeroki wachlarz możliwości. Hala produkcyjna o powierzchni 10 000 metrów kwadratowych może pomieścić jeszcze wiele specjalistycznych maszyn, ale dzięki dwóm umowom podpisanym w ramach **Działania I.5** z Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych, Euroglas nie próżnuje. W pierwszym z projektów pojawiło się

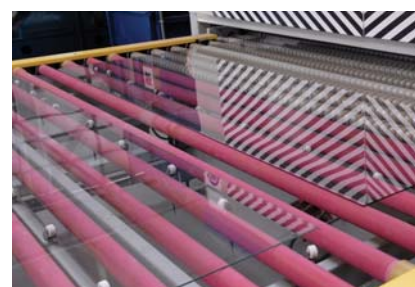

w niej urządzenie do hartowania i gięcia szkła, a w drugim – maszyny laminujące szkło, tnące, szlifujące, wierzące otwory, a także drukujące w technice sitodruku.

Szkło hartowane jest bardzo wytrzymałe, a z odpowiednio wygiętych kawałków buduje się na przykład okrągłe klatki schodowe. Szkło laminowane jest dodatkowo wzmocnione folią, dzięki której można między innymi stworzyć lustra, które po stłuczeniu nie rozsypią się. Folia użyta do laminowania szkła może pozostać przezroczysta, przybrać dowolne kolory, albo zostać pokryta dowolnym obrazem. Czteropunktowa wiertarka pozwala na wiercenie otworów na przykład na uchwyty w drzwiach kabin prysznicowych, a urządzenia do szlifowania wodą – na nadanie tafli szkła dowolnego, zaprogramowanego w komputerze kształtu, nawet wycięcia z niego sylwetki galopującego konia albo zięjącego ogniem smoka.

Urządzenia te są niezwykle skomplikowane, a wszystkie procesy w firmie są sterowane cyfrowo. Pracownicy, wyszkoleni w ich obsłudze, stają się majstrami, którzy kształcą czeladników. Jednak pierwszą i najważniejszą rzeczą przy pracy ze szkłem (gdzie jedna tafła ma wymiary 6 na 3 metry, a jedna paleta waży około 24 ton) jest „nie łapać, gdy coś spada”. Jest to praca trudna, wyczerpująca, wymagająca wiele uwagi i ostrożności.

Spółka Euroglas nie chce zatrzymywać się w rozwoju – w planach jest wprowadzenie

do produkcji ogniw fotowoltaicznych. To elementy, które przetwarzają energię słoneczną w elektryczną. Jest to energia całkowicie „czysta”, nie obciążająca środowiska, może zostać zmagazynowana i użyta w okresie niedostatecznego naświetlenia – przykładem takich ogniw są często spotykane na polskich szosach oświetlenia znaków, wysepki lub przejścia dla pieszych, przy których zauważyć można wystawione do słońca „szyby”. Wyeliminowanie potrzeby użycia kabla zasilającego obniża koszt instalacji takiego oświetlenia i wpływa na bezpieczeństwo użytkowników dróg. Fotowoltaika pozostaje na razie w dziedzinie planów, gdyż dopiero od 2013 roku zostanie uznana za pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, a władze Spółki twierdzą, że na razie czas inwestowania się skończył, a nadszedł moment przeprowadzania szkoleń, rozwijania produkcji i wyęźżonej pracy. Mimo to, dalsze plany ciągle powstają, a firma zainteresowana jest również innymi naborami, które ogłasza Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych.

Działanie I.5 Rozwój przedsiębiorczości
Tytuł Projektu: Wdrożenie innowacyjnej linii technologicznej do wielkoformatowego gięcia i hartowania szkła w firmie Euroglas PI Sp. z o.o.
Wartość dofinansowania z EFRR:
3 150 780,00 PLN
Całkowita wartość projektu:
6 416 586,00 PLN

Sposób na korki

Ulica Nowolazurowa jest projektowana jako połączenie trzech dzielnic: Ursusa, Włoch i Bemowa, położonych w zachodniej części miasta. Mieszkańcy tych rejonów mają utrudniony przejazd w stronę Centrum, a „godziny szczytu” trwają tam nawet całą dobę. Inwestycja dofinansowana z RPO WM 2007-2013 stała się remedium na dotychczasową sytuację.

Najbardziej newralgicznym odcinkiem trasy jest przejazd przez układ linii kolejowych. Obecnie istnieje jedno połączenie, obciążone dodatkowo ruchem tranzytowym – jest alternatywną trasą, omijającą Centrum.

Na istniejącym odcinku połączenia międzydzielnicowego w czasie porannych i popołudniowych szczytów są korki. Jest także duże zagrożenie wypadkami, co prowadzi do paraliżu komunikacyjnego, obejmującego znaczny obszar miasta.

Budowa ul. Nowolazurowej od węzła Salomea do trasy AK planowana była jeszcze w latach 90 XX w. Przebieg inwestycji jest zgodny ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy*, przyjętym uchwałą Rady m. st. Warszawy w dniu 26 lutego 2006 r. Do działań związanych z budową przystąpiono w roku 2006. Inwestycję o nazwie **Budowa ul. Nowolazurowej na odcinku od Al. Jerozolimskich do Trasy AK – Zadanie A od Al. Jerozolimskich do ul. ks. Juliana Chrościckiego** rozpoczęto podpisaniem umowy z MJWPU w dniu 19 listopada 2010 r. Celem jest stworzenie nowego powiązania komunikacyjnego pomiędzy zachodnimi dzielnicami Warszawy. Budowa ulicy pozwoli na usprawnienie ruchu, poprawi standard regionalnej sieci drogowej, wpłynie też na dostępność i jakość transportu publicznego. Realizowany projekt to pierwszy etap

inwestycji. Oczekiwany efekt komunikacyjny zostanie osiągnięty po realizacji kolejnego odcinka – od ul. ks. Juliana Chrościckiego do ul. Połczyńskiej w 2015 r.

Dokumentacja projektowa wraz z pozwoleniem na budowę przygotowana została dla trasy o długości ok. 6,5 km. Całość została podzielona na odcinki uwzględniające możliwości terenowe, formalne, finansowe oraz istotne potrzeby komunikacyjne. Budowa wymaga pozyskania działek w drodze wykupu lub wywłaszczeń i uzyskania zgody na przeprowadzenie robót na terenach linii kolejowych o podstawowym znaczeniu dla połączeń w Polsce (linia Warszawa-Kunowice i Warszawa-Katowice).

Olbrzymim utrudnieniem był brak możliwości zamknięcia tras kolejowych – wymusiło to zmianę technologii budowy wiaduktu nad torami oraz tunelu drogowego w nasypie kolejowym. Zastosowano nowatorską metodę – wiadukt nad linią Warszawa-Katowice wybudowano przy zastosowaniu metody nasuwania gotowych elementów przęsła na wykonane wcześniej podpory. Układano zbrojenie przęsła i betonowano je w całości na stanowisku montażowym, po czym, przy wykorzystaniu urządzeń hydraulicznych, nasuwano kolejne segmenty. Metoda ta pozwoliła na skrócenie czasu budowy obiektu oraz ograniczyła konieczność wyłączeń sieci trakcyjnej kolejowej do kilku go-

dzin w czasie, gdy ruch pociągów jest mniejszy. Budowa tunelu w nasypie prowadzącym trasę kolejową o znaczeniu międzynarodowym Warszawa-Kunowice została wykonana metodą zastosowaną po raz drugi w Polsce (wcześniejszy obiekt był krótszy i mniej skomplikowany). Należało wyłączyć linię kolejową z ruchu na okres dwóch tygodni (przy tradycyjnej metodzie – na kilka miesięcy). Tunel wykonany został poza nasypem, a następnie, po jego rozebraniu, wsunięty na miejsce docelowe. Było to bardzo skomplikowane technicznie i logistycznie.

Budowany odcinek ulicy jest oczekiwanym przez mieszkańców połączeniem, które zastąpi obciążone nadmiernym ruchem powiązania drogowe. Otwarcie pierwszego odcinka ulicy od Al. Jerozolimskich do ul. Traktorzystów planowane jest do końca 2012 r., a zakończenie całego projektu – na rok 2013. Już niedługo dzięki wsparciu z RPO WM przejazd przez południowo-zachodnią część Warszawy stanie się o wiele łatwiejszy i szybszy.

Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa
Tytuł Projektu: „Budowa ul. Nowolazurowej na odcinku od Al. Jerozolimskich do Trasy AK - Zadanie A od Al. Jerozolimskich do ul. ks. Juliana Chrościckiego”
Wartość dofinansowania z EFRR:
114 394 512,25 PLN
Całkowita wartość projektu:
175 027 944,25 PLN

Zmianom nie ma końca

Multi-beneficjent

Łochów jest gminą miejsko - wiejską, położoną w północnej części powiatu węgrowskiego. Miasto Łochów pełni rolę lokalnego centrum administracyjno - usługowego dla pozostałych terenów gminy zamieszkaney przez 17 947 osób. Dzięki inwestycjom z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 w gminie zachodzą pozytywne zmiany.

Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa „Przebudowa ulicy Al. Pokoju w Łochowie”

Wartość dofinansowania z EFRR:
3 081 753,80 PLN
Całkowita wartość projektu:
3 625 592,71 PLN

Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa „Przebudowa drogi gminnej Gwizdały - Łazy - Brzuza, Gmina Łochów”

Wartość dofinansowania z EFRR:
8 328 357,98 PLN
Całkowita wartość projektu:
9 798 068,22 PLN

Działanie 1.3 Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą „Budowa infrastruktury terenów przemysłowych w Łochowie”

Wartość dofinansowania z EFRR:
3 353 746,04 PLN
Całkowita wartość projektu:
4 345 913,23 PLN

„Przebudowa ulicy Al. Pokoju w Łochowie”

W sierpniu 2008 roku rozpoczęła się przebudowa Alei Pokoju w Łochowie. Realizacja tego projektu przyczyniła się do rozwoju miasta. Poprawiła też dojazd do centrum, w którym znajdują się Urząd Miasta i inne obiekty użyteczności publicznej. Aleja Pokoju stanowi też drogę serwisową na wypadek utrudnień na drodze krajowej nr 50, a dzięki przebudowie zwiększyło się bezpieczeństwo zarówno mieszkańców miasta, jak i podróżujących.

„Przebudowa drogi gminnej Gwizdały - Łazy - Brzuza, Gmina Łochów”

Droga gminna Gwizdały - Łazy - Brzuza w gminie Łochów umożliwiła dojazd do tych miejscowości i usprawnia połączenia komunikacyjne z sąsiednimi gminami. Projekt realizowany jest w trzech etapach i ma na celu zwiększenie dostępności terenów turystycznych i rekreacyjnych oraz wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów.

„Przebudowa drogi gminnej Budziska - Kaliska - Pogorzelec, gmina Łochów”

Przedmiotem projektu trwającego w latach 2007-2010 była przebudowa wąskiej i niebezpiecznej drogi gminnej Budziska - Kaliska - Pogorzelec. Celem projektu był wzrost atrakcyjności regionu pod względem gospodarczym – dla inwestorów oraz społecznym – dla mieszkańców i osób, które chciałyby się tam osiedlić. Poprawiło się też bezpieczeństwo ruchu drogowego i pieszego.

„Budowa infrastruktury terenów przemysłowych w Łochowie”

Łochowskie Tereny Przemysłowe obejmują w sumie ponad 30 hektarów. Na działce o powierzchni 7 ha zlokalizowana była Fabryka Maszyn Budowlanych „BUMAR-PROMA”. Aby miejsce stało się atrakcyjne dla nowych inwestorów, teren został uzbrojony pod działalność gospodarczą – doprowadzono sieć wodociągową oraz kanalizację i zapewniono dobry dojazd.

Inwestycja realizowana w mieście Łochowie w latach 2007-2010 obejmowała ulice Baczkowską, Fabryczną i dojazd do FSO. Realizacja projektu polegała na przebudowie drogi dojazdowej do terenu przemysłowego wraz z uzbrojeniem terenu. I etap obejmował budowę sieci wodociągowej na odcinku 323 m i kanalizacji sanitarnej na odcinku 463 m, kolejne etapy, II i III – przebudowę ulic.

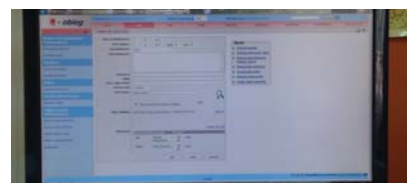

Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa „Przebudowa drogi gminnej Budziska - Kaliska - Pogorzelec, gmina Łochów”

Wartość dofinansowania z EFRR:
2 406 126,00 PLN
Całkowita wartość projektu:
3 043 154,93 PLN

„e-Łochów”

Przedmiotem projektu była budowa i wdrożenie produktów służących do rozwoju informatyzacji gminy. Powstała dzięki temu możliwość śledzenia zobowiązań podatkowych oraz opłacania podatków elektronicznie. Mieszkańcy gminy mogą monitorować stan swoich spraw, uczyć się ich załatwiania w formie e-learningu. Dodatkowo przedsiębiorcy mogą bezpłatnie poszerzać swoją wiedzę o prowadzeniu firmy i pozyskiwaniu środków unijnych, a bezrobotni – o efektywnym poszukiwaniu pracy. Portal oferuje też aktualne informacje o ośrodkach turystycznych na terenie gminy oraz ogłoszenia o pracę – zarówno ofert od przedsiębiorców, jak i zapytań od poszukujących zatrudnienia.

Działanie 2.2 Rozwój e-usług „e-Łochów”

Wartość dofinansowania z EFRR:
491 671,80 PLN
Całkowita wartość projektu:
600 397,42 PLN

Działanie 4.3 Ochrona powietrza, energetyka „Gmina Łochów przyjazna środowisku naturalnemu - OZE”

Wartość dofinansowania z EFRR:
4 067 879,78 PLN
Całkowita wartość projektu:
5 897 454,88 PLN

„Gmina Łochów przyjazna środowisku naturalnemu - OZE”

Przedsięwzięcie polegało na budowie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energii słońca) w gospodarstwach domowych gminy Łochów oraz modernizacji systemu grzewczego Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez zastosowanie pompy ciepła (wykorzystanie energii ziemi) i układu kogeneracyjnego. Inwestycja objęła montaż instalacji solarnych w 460 obiektach mieszkalnych. Ponadto, w ramach partnerstwa z Fundacją „Szkoła pod słońcem” i Stowarzyszeniem – Lokalna Grupa Działania „Bądźmy Razem”, wykonano instalację systemu przekazywania parametrów pracy instalacji zmodernizowanej kotłowni w Szkole Podstawowej nr 3, do współpracujących z Fundacją pracowników szkolnych na terenie województwa mazowieckiego. Instalacja pozwala na zbieranie danych z instalacji pompy ciepła w szkole, na ich podstawie powstanie program edukacyjny.

„Poprawa infrastruktury technicznej terenów zabudowy usługowo-produkcyjnej w Łochowie”

W ramach tego projektu-uzbrojono teren pod działalność gospodarczą. Doprowadzono sieć kanalizacyjną i zapewniono dojazd do terenu zabudowy usługowo-produkcyjnej w Łochowie z drogi krajowej nr 50 i nr 62. Jest to kolejna inwestycja wpływająca na życie mieszkańców, na atrakcyjność Łochowa pod względem gospodarczym.

Działanie 1.3 Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą „Poprawa infrastruktury technicznej terenów zabudowy usługowo-produkcyjnej w Łochowie”

Wartość dofinansowania z EFRR:
4 610 665,62 PLN
Całkowita wartość projektu:
5 426 112,50 PLN

Działanie 1.3 Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą „Budowa infrastruktury technicznej zabudowy usługowej w Łochowie”

Wartość dofinansowania z EFRR:
3 953 114,33 PLN
Całkowita wartość projektu:
4 685 099,44 PLN

„Budowa infrastruktury technicznej zabudowy usługowej w Łochowie”

W ramach projektu powstaje sieć kanalizacji sanitarnej, którą zaprojektowano w systemie grawitacyjno-ciśnieniowym, zapewniającym minimalne koszty budowy i eksploatacji. Budowana jest także sieć wodociągowa o długości prawie 1,5 km. Zaprojektowano również kanalizację deszczową. Jednym z celów projektu jest przedłużenie Alei Pokoju oraz ulicy równoległej do Al. Łochowskiej i ul. Węgrowskiej wraz z chodnikami i miejscami parkingowymi.

„e - Społeczeństwo Łochowa”

Przedmiotem projektu „e-Społeczeństwo Łochowa” jest budowa i wdrożenie produktów służących e-Rozwojowi. Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu mieszkańców. Realizowany jest poprzez budowę rozwiązań teleinformatycznych w lokalizacjach dotąd ich nieposiadających oraz doposażenie infrastruktury teleinformatycznej dla skutecznej realizacji transmisji danych.

Nowe rozwiązania to Publiczne Punkty Dostępu do Internetu (PIAP), kioski informacyjne (Infomaty) oraz Hot Spoty. Będą stanowiły okno na świat informacji. Umożliwią obywatelom pozyskiwanie informacji oraz komunikację i korespondencję elektroniczną z instytucjami lub urzędami. Hot Spoty zbudowane w miejscach łatwo dostępnych (takich jak świetlice, biblioteki, obiekty sportowe) będą rozszerzeniem możliwości dostępowych bez ponoszenia kosztów. Uatrakcyjnią tereny rekreacyjne

Działanie 2.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu „e - Społeczeństwo Łochowa”

Wartość dofinansowania z EFRR:
371 772,15 PLN
Całkowita wartość projektu:
449 879,00 PLN

i spowodują rozwój ich infrastruktury. Doposażenie infrastruktury komunikacyjnej Urzędu Miasta będzie służyło polepszeniu i obniżeniu kosztów łączności z sołectwami.

Budowę Publicznych Punktów dostępu do Internetu (PIAP) zaplanowano w obiektach i jednostkach organizacyjnych gminy. Punkty Hot Spot powstają w rejonach rekreacyjnych (Jerzyska, Szumin, Wywłoka), w świetlicy w Gwizdałach, zainstalowane są również na terenie miasta Łochów (w Urzędzie Miejskim, Miejskim i Gminnym Ośrodku Kultury, na placu przy fontannie, w Hali Sportowej).

W rezultacie mieszkańcy całej gminy mają dostęp do Internetu w 31 powszechnych punktach dostępu u sołtysów, w 6 PIAP w jednostkach organizacyjnych gminy oraz w 10 Infomatatach.

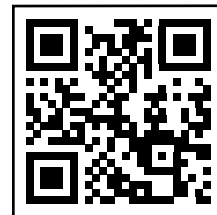
„Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Łochów”

Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości powietrza poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki cieplnej w budynkach użyteczności publicznej w gminie Łochów. Nastąpi też obniżenie kosztów ogrzewania poprzez efektywne wykorzystanie energii, modernizację systemu grzewczego oraz dostosowanie go do obowiązujących norm. Poprawi się też wygląd budynków, bo projekt polega między innymi na ociepleniu oraz wymianie stolarki okiennej i drzwiowej. Modernizacja systemu grzewczego z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Działanie 4.3 Ochrona powietrza, energetyka „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Łochów”

Wartość dofinansowania z EFRR:
2 357 679,23 PLN
Całkowita wartość projektu:
3 368 113,18 PLN

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Funduszy Unijnych uruchomiła nowy portal rozrywkowo-edukacyjny www.fan.mazowia.eu poświęcony tematyce funduszy europejskich. Portal powstał z myślą o potrzebach informacyjnych mieszkańców Mazowsza. W niestandardowej, ciekawej i przyjaznej formule na bieżąco dostarcza informacji o efektach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, a także wydarzeniach promocyjnych organizowanych w UE.

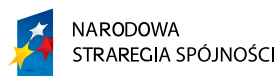
Grafika strony została zaprojektowana tak, aby można było w intuicyjny sposób poruszać się po portalu. Za pomocą czytelnych ikon, użytkownik poznaje projekty dofinansowane dzięki UE w regionie, może zagrać w grę, posłuchać muzyki czy

zorientować się w aktualnych wydarzeniach organizowanych przez instytucje UE.

Oprócz funkcji informacyjnych portal będzie stanowił platformę wymiany informacji Beneficjentów PO KL i RPO WM. Będą oni mieli możliwość informowania na łamach fan.mazowia.eu o organizowanych przez siebie wydarzeniach w regionie adresowanych do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich oraz studentów.

Obecnie na portalu można znaleźć m.in. informacje o aktualnych konkursach organizowanych w UE, gry i publikacje oraz materiały z kampanii informacyjno-promocyjnych prowadzonych przez MJWPU.

Redakcja portalu zaprasza do rejestracji w newsletterze, który będzie dostarczał bieżących informacji z portalu www.fan.mazowia.eu.

“dla rozwoju Mazowsza”

Wydatek współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007 - 2013 oraz ze środków budżetu województwa mazowieckiego.

“człowiek - najlepsza inwestycja”

Wydatek współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dlaczego nie dostałem dotacji? błędy wykryte na etapie oceny merytorycznej z pamiętnika Beneficjenta...

Składając wniosek o dofinansowanie w ramach **Działania 1.5** RPO WM byłem pewien, że mój projekt je otrzyma.

Włożyłem wiele pracy w przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej. Opisałem zakres rzeczowo-finansowy projektu, przekonująco uzasadniłem potrzebę jego realizacji i zgromadziłem wszystkie wymagane regulaminem konkursu załączniki. Podczas odczytywania wyników konkursu przyszło jednak wielkie rozczarowanie, okazało się, że mój projekt uzyskał niewielką liczbę punktów, plasującą go na odległym miejscu na liście rankingowej – zaprzeczając tym samym szansę na uzyskanie oczekiwanej dotacji.

Kiedy otrzymałem kartę oceny merytorycznej zrozumiałem, w jaki sposób oceniane są wnioski i jak powinny one zostać napisane, aby uzyskać możliwie maksymalną liczbę punktów. W moim wniosku zabrakło bezpośrednich nawiązań do kryteriów wyboru finansowych operacji. W dokumentacji aplikacyjnej zabrakło odpowiedniego uzasadnienia, wskazującego na spełnienie danych kryteriów. Niestety to, co wydawało mi się „rozumiane samo przez się”, nie było podstawą do otrzymania punktów. Teraz wiem, że nawet najlepiej dopracowany projekt bez odniesienia się w dokumentacji aplikacyjnej bezpośrednio do kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach danego konkursu nie ma szansy uzyskać satysfakcjonującej liczby punktów.

Na czym straciłem punkty? Niedostatecznie uzasadniłem wpisanie się mojego

projektu w konkretne kierunki działania Strategii Rozwoju Województwa oraz wojewódzkich dokumentów sektorowych, nie wskazałem na efekt synergiczny projektu na inne strefy społeczno-gospodarcze, nie opisałem wpływu projektu na konkurencyjność województwa i jego oddziaływania na spójność regionu w aspekcie ekonomicznym, społecznym i przestrzennym. Nie odniosłem się ponadto do kompletności przedmiotowej, geograficznej, funkcjonalnej i międzyfunduszowej projektu.

Przygotowując dokumentację aplikacyjną w kolejnym konkursie będę zdawał sobie już sprawę, iż punktacja, którą otrzyma mój projekt i która przesądzi o tym, czy otrzymam dotację czy też nie, będzie zależać od tego, czy oceniający mój wniosek eksperci znajdą w nim odpowiedź na pytania zawarte w kryteriach wyboru finansowanych operacji. Przed napisaniem nowego wniosku o dofinansowanie zapoznam się z zasadami przyznawania punktacji i zredaguję treść dokumentacji aplikacyjnej w taki sposób, aby oceniający znalazł w niej jednoznaczną odpowiedź na pytania czy spełniam kryteria premiovane punktami. Bogatszy o opisane doświadczenie wiem, że nawet to co wydaje się nam oczywiste, musi zostać dokładnie opisane, gdyż oceniający aplikację eksperci będą szukać we wniosku konkretnych sformułowań i wskazań.

Nowe życie Kamienicy

„Rewitalizacja Miasta Kazimierzowskiego w Radomiu
poprzez remont i przebudowę zabytkowego budynku
Kamienicy Starościńskiej na ul. Grodzkiej 8 wraz z otoczeniem”

Beneficjent: Rewitalizacja Sp. z o.o.

Wartość projektu: 2 453 822,75 PLN

Kwota dofinansowania z EFRR: 1 718 760,63 PLN

Fundusze szansą na eksport

Główny Punkt Informacyjny Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych wraz z Punktem Informacyjnym Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. zorganizował w dniu 3 października br., w ramach współpracy Sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich na Mazowszu, konferencję pt. *Fundusze szansą na eksport*.

Podczas konferencji zostały omówione dostępne Działania Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz podsumowanie wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Uczestnicy mogli również posłuchać wystąpienia beneficjentów, którzy realizują projekty finansowane w ramach *Działania 1.7 Promocja gospodarcza RPO WM*.

Istotnym celem konferencji było kompleksowe przedstawienie możliwości jakie mają przedsiębiorcy, którzy chcą uzyskać dotację z funduszy europejskich na promocję firmy podczas targów, misji gospodarczych oraz na rozwój lub rozpoczęcie działalności eksportowej w perspektywie finansowej 2007 – 2013.

KONKURS KREATYWNY

o Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007-2013

Przypominamy o trwającym konkursie!

Nagrodzone zostaną **najciekawsze prace** o dobrych praktykach wykorzystania środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (RPO WM 2007-2013) **wykonane dowolną techniką.**

Tematyka prac:

- dobre praktyki wykorzystania funduszy europejskich w ramach RPO WM 2007-2013,
- zmiany powstałe dzięki projektom RPO WM 2007-2013 – efekty inicjatyw, działań podjętych w celu realizacji projektów finansowanych w ramach RPO WM 2007-2013 i to, jak wpływają one na rozwój Mazowsza oraz jego mieszkańców,
- zakończone lub realizowane projekty w ramach RPO WM 2007-2013.

Konkurs Kreatywny jest dla każdego, kto ma pomysł na przedstawienie realizowanej lub zrealizowanej inwestycji z funduszy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013.

Szczegóły na www.fan.mazowia.eu oraz www.mazowia.eu

Zapraszamy do nadsyłania prac!

Pokażmy jak zmienia się Mazowsze dzięki wykorzystaniu funduszy unijnych

**TERMIN NADSYŁANIA PRAC
DO 15 LISTOPADA 2012**

Biuletyn współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 oraz ze środków budżetu województwa mazowieckiego

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych zaprasza na bezpłatne szkolenia

dla potencjalnych beneficjentów
oraz beneficjentów realizujących już swoje projekty
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013.

W naszej ofercie znajdują Państwo:

Szkolenia podstawowe:

przeznaczone dla jak największej grupy potencjalnych beneficjentów, którzy chcą aplikować o środki w ramach RPO WM.

Szkolenia specjalistyczne:

organizowane dla projektodawców i beneficjentów realizujących projekty w ramach Działań RPO WM.

Szkolenia wdrożeniowe:

organizowane dla beneficjentów, którzy podpisali umowy o dofinansowanie projektów.

Seminaria:

organizowane dla szerokiej grupy projektodawców mające na celu przybliżenie aktualnie obowiązujących dokumentów programowych w ramach RPO WM oraz przedstawienie szczegółowych zagadnień związanych z tematyką niezbędną do prawidłowej realizacji projektu.

**Informacje o organizowanych bezpłatnych szkoleniach
na stronie internetowej Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych
rpo.mazowia.eu lub pod adresem mailowym rpowm_szkolenia@mazowia.eu**